

Mohamed-Suleyman Tadefi

POVODOM 1400 GODINA *MEDINSKE POVELJE*¹

Deklaracija o pravima vjerskih manjina u muslimanskim zemljama

*Ove godine navršava se 1400 godina **Medinske povelje**, ustava koji je definisao odnos između poslanika Muhammeda, a.s., i svih stanovnika Medine, u kojoj se garantuje sloboda vjeroispovijesti za sve bez obzira na religijsku pripadnost.*

Na međunarodnoj konferenciji u Marakešu pod nazivom “Vjerske manjine u muslimanskim zemljama: pravni okvir i poziv na djelovanje”, u periodu 25–27. januara 2016. godine okupilo se više od tri stotine vjerskih autoriteta kako bi raspravljali o pravima vjerskih manjina koje žive u zemljama s većinskim muslimanskim stanovništvom.

Konferencija je održana pod pokroviteljstvom marokanskog kralja Muhammeda VI, a u organizaciji su učestvovali Ministarstvo vakufa i islamskih pitanja Kraljevine Maroko i Forum za promociju mira u muslimanskim društvima sa sjedištem u Abu Dabiju (u AE).

Ovoj konferenciji prisustvovali su muftija banjalučki dr. Osman ef. Kozlić i direktor uprave za vanjske poslove Rijasetu Razim ef. Čolić. Također, u svojstvu člana Foruma za promociju mira u muslimanskim društvima, u radu konferencije učestvovao je dr. Mustafa Cerić, predsjednik upravnog odbora Centra za dijalog – Vesatijja, kao uvodničar konferencije i moderator treće sesije “Suživot u historijskom iskustvu muslimana”.

¹ *Preporod*, 4/1062, 15. februar 2016, str. 18.

Prema zajedničkom saopštenju organizatora, konferenciji je prisustvovalo preko tri stotine vjerskih autoriteta, intelektualaca, stručnjaka i pravnika koji se zalažu za zaštitu ne muslimanskih manjina. Također, konferenciji su prisustvovali i lideri vjerskih zajednica kršćana, Jevreja, hinduista i Sikha, koji žive u zemljama s većinskim muslimanskim stanovništvom.

U saopćenju koje su organizatori izdali ovim povodom stoji kako se ova konferencija održala u vrijeme učestalih terorističkih napada, zločina iz mržnje i rastućega kršenja prava vjerskih manjina u muslimanskim zemljama, prvenstveno na Bliskom Istoku.

Organizatori su izabrali Maroko za održavanje ove konferencije zbog njegovog umjerenog pristupa, uvažavanja kulturne raznolikosti i napretka na polju ljudskih prava. Maroko je prepoznat kao tolerantna zemlja, u kojoj se poštuju građanska prava vjerskih manjina.

Ova konferencija bila je prilika da se još jednom ukaže na to kako su kršenja prava vjerskih manjina u suprotnosti s učenjem islama, mira, umjerenosti i zajedništva koje je oduvijek prevladavalo među pripadnicima različitih vjerskih zajednica u većini muslimanskih zemalja, istaknuto je u saopćenju.

Prema riječima organizatora, konferencija u Marakešu je prva ove vrste u dugoj povijesti islama, otkako je *Medinskom poveljom*, najstarijim pisanim dokumentom o ljudskim pravima, poslanik Muhammed, a.s., normirao prava nemuslimanskih manjina u muslimanskim društvima.

Na konferenciji je usvojena *Deklaracija o pravima vjerskih manjina u muslimanskim zemljama*, utemeljena na *Medinskoj povelji*. Zbog značaja zaključaka, ali i čestih optužbi da se ne govori i ne radi dovoljno kako bi se položaj vjerskih manjina popravio u nekim muslimanskim zemljama, "Vesatijin forum" na ovim stranicama *Preporoda* donosi tekst *Deklaracije*, kao još jedan podsjetnik na vrijednosti na kojima počiva muslimanska civilizacija.

U ime Allaha, Svemilosnoga, Samilosnoga!

DEKLARACIJA

*o pravima vjerskih manjina u muslimanskim zemljama
(25–27. januar 2016. godine, tj. 14–16. rebiu-l-ahir 1437. god. po H.)*

S obzirom na to da su se prilike u različitim dijelovima islamskoga svijeta opasno pogoršale usljed upotrebe nasilja i oružanog sukoba kao sredstava za rješavanje konflikata i nametanja jednog gledišta;

da je ova situacija oslabila autoritet legitimnih vlasti i omogućila kriminalnim grupama da izdaju proglase u ime islama a koji, ustvari, alarmantno iskrivljavaju njegova osnovna načela i ciljeve;

da se ove godine navršava 1 400 godina *Medinske povelje*, ustava koji definira odnos između poslanika Muhammeda, a.s., i svih stanovnika Medine, u kojoj se garantuje sloboda vjeroispovijesti za sve bez obzira na religijsku pripadnost; da se više od tri stotine muslimanskih učenjaka i intelektualaca iz 120 zemalja svijeta, skupa s predstavnicima muslimanskih i međunarodnih organizacija te liderima različitih vjerskih skupina okupilo na konferenciji u Marakešu da reafirmišu načela *Medinske povelje*;

da je ova konferencija održana pod pokroviteljstvom Njegovog Visočanstva Muhammeda VI, kralja Maroka, i da su je organizovali Ministarstvo vakufa i islamskih pitanja Kraljevine Maroko i Forum za promociju mira u muslimanskim društvima sa sjedištem u Ujedinjenim Arapskim Emiratima i

imajući u vidu ozbiljnost trenutne situacije koja je zadesila muslimane i pripadnike drugih vjera diljem svijeta, nakon temeljitog razmatranja i diskusije, okupljeni muslimanski učenjaci i intelektualci izjavljuju sljedeće:

Potvrđujemo našu čvrstu privrženost načelima izraženim u *Medinskoj povelji*, čije odredbe sadrže niz građanskih prava zagwarantovanih ustavom, poput slobode kretanja, vlasništva nad ličnom imovinom, prava na udruživanje s ciljem pomaganja i odbrane, kao i načela pravde i jednakosti pred zakonom.

Medinska povelja ponudila je pogodan okvir za konstituisanje ustava zemalja s većinskim muslimanskim stanovništvom i za *Povelju UN-a* i srodne dokumente poput *Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima*.

Kada god pogledamo na razne krize koje prijete čovječanstvu, sve više smo uvjereni u neizbježnost i nužnost međusobne saradnje između svih vjerskih skupina. Takva saradnja mora se temeljiti na *Riječi zajedničkoj* (Kur'an), te ići dalje od međusobne tolerancije i poštovanja kako bi se svim vjerskim skupinama pružila potpuna zaštita prava i sloboda, na civilizovan način, koji isključuje sve oblike prisile, netolerancije i arogancije.

Na osnovu navedenog:

Pozivamo muslimanske učenjake i intelektualce diljem svijeta da razviju koncept *građanstva* u koji su uključene različite grupe. Ovakav koncept bit će ukorijenjen u islamskoj tradiciji i načelima i svjestan promjena u svijetu.

Pozivamo muslimanske obrazovne institucije i organe da sprovedu reviziju obrazovnih programa, koji bi se, na otvoren i efikasan način, riješili bilo koje vrste diskursa koji podstiče nasilje i ekstremizam, doводи do rata, haosa i destrukcije našeg društva.

Pozivamo političare i zakonodavce da preduzmu političke i pravne korake neophodne za uspostavljanje ustavno definiranog odnosa među svojim građanima, kao i da podrže sve formulacije i inicijative koje za cilj imaju jačanje odnosa i razumijevanja među različitim vjerskim skupinama u muslimanskom svijetu.

Pozivamo obrazovane i kreativne članove naših zajednica, kao i organizacije civilnog društva, da uspostave široki društveni pokret za pravedan tretman vjerskih manjina u muslimanskim zemljama i da podižu svijest o njihovim pravima.

Pozivamo različite vjerske skupine, koje međusobno povezuje jedna nacionalnost, da se riješe međusobne amnezije koja blokira sjećanje na stoljeća suživota u zemlji. Pozivamo ih da ponovo oživimo tradiciju druželjubivosti i povratimo međusobno povjerenje, koje su ekstremisti, terorističkim aktima i nasiljem, narušili.

Pozivamo predstavnike različitih religija, sekti i svjetonazora da se suprotstave svim oblicima vjerske netrpeljivosti, omalovažavanja i ocrnjivanja onoga što ljudi drže svetim, kao i svim vrstama govora koji promoviraju mržnju i netrpeljivost.

Na koncu, ističemo kako je neprihvatljivo koristiti religiju u svrhu uzurpiranja prava vjerskih manjina u muslimanskim zemljama.